

УДК 343.98

*Стьопін Р. С., судовий експерт Харківського НДІСЕ,
e-mail: steprs@i.ua*

ПРО ВЗАЄМОДІЮ ЕКСПЕРТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИКОНАННІ КОМПЛЕКСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У зв'язку з зростаючою кількістю призначення комплексних судових експертиз актуальною є проблема стандартизації процедур взаємодії експертів різних спеціальностей при виконанні комплексних досліджень. Виходячи з практики проведення комплексних досліджень, судова економічна частина комплексного дослідження проводиться на підставі даних встановлених експертами інших галузей знань, у тому числі електротехнічних, теплотехнічних, газопостачальних тощо. У ході цього процесу здійснюється передача результатів досліджень спеціалістів інших галузей знань для виконання економічного дослідження при цьому не рідко у подальшому здійснюється коригування вказаних даних, що призводить до необхідності переробки економічної частини комплексного дослідження.

Для розуміння проблематики необхідно навести наступний приклад: в межах проведення комплексної судової експертизи, за ухвалою господарського суду на вирішення експертів поставлене наступне питання: Яка кількість та вартість втрат електричної енергії в мережах споживача від спожитої електричної енергії підприємством?

З метою дотримання логічності при дослідженні та викладенні його результатів у висновку, на підставі п. 4.14 «Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень», затвердженої наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 08.10.1998 (зі змінами та доповненнями) далі Інструкція № 53/5, питання ухвали експертами з електротехніки та експертами-економістами вирішується спільно у межах своєї компетенції. Судовою електротехнічною експертизою визначається кількість втрат в мережах споживача від спожитої електричної енергії підприємством в кВт*ч, а судовою економічною експертизою її вартість у гривнях.

У наведеному прикладі експерт електротехнік є провідним та виконує свою частину дослідження першим. Матеріали справи передаються до лабораторії судових електротехнічних досліджень. Експерт економіст проводить свої дослідження за матеріалами справи з урахуванням висновків та даних встановлених експертом електротехніком.

Після отримання результатів дослідження та висновків від експерта електротехніка проводиться дослідження судовими експертами економістами, які в своїх розрахунках використовують дані встановлені в ході електротехнічної частини комплексного дослідження. За результатами проведення комплексної експертизи, на стадії складання синтезуючої частини, нерідко з'ясовується, що дані отримані експертом економістом від спеціаліста іншої галузі знань потребують коригування, що знищує або зводить нанівець результати економічної частини експертизи. крім того, проведення корегувань економічної частини дослідження, а, по суті, проведення нового економічного дослідження, потребує певного часу, що призводить до збільшення строків виконання комплексних експертиз.

Як підкреслює Е. Б. Сімакова-Єфремян, розроблення теоретичних, організаційних, нормативно-правових і на підставі цього – науково-методичних положень комплексних експертних досліджень – одна з найактуальніших проблем судової експертизи, що потребує свого розв'язання. При організації в експертних установах комплексних досліджень виникають проблеми, пов'язані з недостатнім проробленням у першу чергу теоретичних засад (у тому числі й у галузі методології), а на підставі цього – з певними прогалинами в процесуальному законодавстві щодо нормативного врегулювання з питань призначення та проведення комплексних експертиз.

Як визначено у п. 4.6. Інструкції № 53/5 – експерт, призначений головою комісії, не має переваг перед іншими співвиконавцями при вирішенні поставлених питань. Голова комісії виконує лише організаційні функції, а саме:

- скликає нараду експертів, на якій ознайомлює їх з документом про призначення експертизи (залучення експерта) та матеріалами, які надійшли на дослідження;
- організовує розробку спільної програми досліджень, у тому числі з визначенням послідовності та строків виконання окремих досліджень; у разі неузгодження дій комісії

при виконанні досліджень чи порушення їх послідовності повідомляє про це керівника експертної установи;

- організовує попереднє вивчення досліджуваних об'єктів членами комісії;
- здійснює зв'язок з керівниками експертних установ (підрозділів), співробітниками яких є членами комісії, контролює строки проведення окремих досліджень і координує виконання всієї програми досліджень;
- керує проміжними та підсумковими нарадами експертів;
- складає проект висновку (повідомлення про неможливість надання висновку) або доручає одному з членів комісії.

На підставі наведеного, автором пропонується внести до п. 4.6 Інструкції № 53/5 доповнення, що стосуються конкретних процедур взаємодії між експертами в ході здійснення комплексних досліджень, що, на погляд автора, може скоротити час проведення комплексних досліджень у зв'язку з підвищенням рівня організованості ходу їх виконання.

Список використаних джерел:

2. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 (зі змінами та доповненнями). *Офіційний вісник України* від 03.12.1998 № 46. Стор.172. Ст. 1715.

3. Науково-методичні проблеми комплексних судово-експертних досліджень Е. Б. Сімакова-Єфремян, заступник директора з наукової роботи Харківського НДІСЕ URL: http://www.hniise.gov.ua/user_files/File/sbornik/2009/Simakova_Efremjan.pdf (дата звернення: 22.02.2019).

УДК 343.985.7

*Будагян М. С., експерт Національного бюро експертиз Республіки Арменія,
e-mail: m.budaghyan@nbe.am*

ОПРЕДЕЛЕНИЕ МЕХАНИЗМА НАЕЗДА НА ПЕШЕХОДА ПО ХАРАКТЕРУ ПОВРЕЖДЕНИЙ ОДЕЖДЫ И ТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА

В связи с резким увеличением в последние пять лет числа транспортных средств в Армении, существенно возросли показатели дорожно-транспортных происшествий связанных с наездом на пешехода. Только в 2018 году, в Армении было зарегистрировано 4111 дорожно-транспортных происшествий (ДТП), из которых 1169 были связаны с наездом на пешехода, в результате которых погибло 110 человек, а 1059 получили ранения различной степени тяжести.

Как известно, конечной целью расследования уголовных дел, связанных с наездами на пешехода, является решение вопроса о наличии технической возможности предотвращения ДТП водителем транспортного средства. Ответ на данный вопрос позволяет установить наличие или отсутствие состава преступления в действиях водителя, а также выяснить наличие или отсутствие вины пешехода. Как известно во многих случаях водители и пешеходы, пытаются исключить свою вину, дают ложные, противоречивые показания о механизме ДТП, что и усложняет расследование обстоятельств преступления.

В связи с этим в статье рассмотрены основные проблемы и методы определения подлинного механизма ДТП, в частности, с помощью трасологического исследования одежды пострадавшего и повреждения на транспортном средстве, оставленные в результате контакта с телом пострадавшего.

Общеизвестно, что в большинстве случаев наезд на пешехода осуществляется фронтальной частью транспортного средства, и в момент столкновения, кинетическая энергия транспортного средства импульсно переходит к телу пешехода, а он, в свою очередь, с уже приобретенной энергией продолжает двигаться в направлении, заданном вектором приложенного импульса соответствующего движению транспортного средства [1]. После столкновения траектория перемещения пешехода зависит от разных факторов: типа автомобиля, скорости в момент наезда, конфигурации выступающих частей кузова автомашины ударившей пешехода, положения пешехода непосредственно в момент происшествия и т. д. Траектория может также зависеть от того находился ли пешеход в движении или был неподвижен [2].